

Et andet højdepunkt er S.'s afhandling om Pareto. S.'s gengivelse og diskussion af Paretos realistiske (nogle mener kyniske) syn på politik stiller — sikkert uden at det har været hensigten — visse af de andre omtalte økonomers mere glimtvis refererede forhold til politik i skarpt relief og får de pågældendes syn på politik til at synes ekstra naivt. Dette gælder særligt om Marshall og Irving Fisher.

Schumpeters afhandling om Keynes bæres af såvel stor beundring som skarp kritik. Kritikken sætter særlig ind overfor svage punkter i Keynes kredit- og renteteori, og overfor hans interessante men enøjede fortolkning af arbejdsløshedsfænomenets årsager. Kritikken synes anmelderen berettiget. Keynes's viden om, hvad der var præsteret på kontinentet af kapitalrente-teori, synes mig vanskelig at karakterisere uden fare for at støde an mod almindelig akademisk etikette. — Beundringen gjaldt Keynes originalitet og energi, der kendetegnede såvel hans teoretiske arbejde som praktiske virke, og beundringen finder sit elegante og ægte schumpeterske udtryk i den lille sætning i det biografiske afsnit, som lyder: »Everyone knows of the honor that has been conferred upon the House of Lords«.

Nu savner vi en økonom, der kunne skrive en tilsvarende afhandling om den mand, der i de anmeldte afhandlinger uegennyttigt placerede andre i rampe-lyset.

Niels Lindberg.

Fritz Machlup: The Economics of Sellers' Competition, 582 s. pris \$ 6,50 og *The Political Economy of Monopoly*. 544 s., pris \$ 5,50. The Johns Hopkins Press. Baltimore. 1952.

Man har undertiden på fornemmelsen, at amerikanske lærebogsforfattere har den opfattelse, at man kan måle, hvor meget de ved om et bestemt emne, ved det antal sider de er i stand til at skrive herom. På forhånd var næppe nogen i tvivl om professor Machlups store viden om pris-

teori, så ud fra dette kriterium havde det ikke været nødvendigt at skrive to bind på tilsammen 1126 sider om dette emne — samt stille endnu en bog om »The Economics of Price Discrimination« i udsigt. Jeg er bange for, at sidetallet alene vil afskrække mange læsere — og det er synd.

I forordet giver forfatteren yderst prisværdigt en vejledning til læsere af forskellige kategorier om, hvordan de får mest udbytte af bogen. Desuden letter han for så vidt også en anmelders opgave ved på forhånd at imødegå de indvendinger, han venter vil blive rejst mod bogen (eller rettere bøgerne). Han venter især, at man vil anke over de mange fodnoter og de mange gentagelser. Personligt vil jeg imidlertid slet ikke fremkomme med disse indvendinger. Tværtimod er det netop nyttigt, at så meget stof sættes ned i fodnoter, og gentagelser er nu engang uundgåelige i en lærebog. Bedømt ud fra lærebogssynspunkter går mine indvendinger i en helt anden retning. Jeg tror, at de fleste studerende vil finde fremstillingen — især af den centrale pristeori — kedelig og alt for detailleret. Enkelte afsnit, hvor problemstillingen diskuteres igen og igen ud fra lidt varierende forudsætninger, vil mange læsere vist have svært ved at komme igennem. Når jeg finder nogle afsnit kedelige, er dette på trods af Machlups levende og friske stil med en stærkt personligt præget stillingtagen, der til gengæld gør andre afsnit til virkelig interessant læsning.

Om indholdet gælder, som man måtte vente, at størstedelen er velkendt. Berettigelsen af denne nye fremstilling ligger først og fremmest i den samlede og a jour førte oversigt over den moderne pristeori, man her får præsenteret. Adskillige teorier og undersøgelser, der kun foreligger spredt i tidsskriftsartikler, er nu her sat ind i en større sammenhæng.

Det ene bind, »The Economics of Sellers' Competition« giver den egentlige pristeori. Kapiteloverskrifterne giver klart Machlups inddeling:

Theory of the Firm and Types of Competition.

Et andet højdepunkt er S.'s afhandling om Pareto. S.'s gengivelse og diskussion af Paretos realistiske (nogle mener kyniske) syn på politik stiller — sikkert uden at det har været hensigten — visse af de andre omtalte økonomers mere glimtvis refererede forhold til politik i skarpt relief og får de pågældendes syn på politik til at synes ekstra naivt. Dette gælder særligt om Marshall og Irving Fisher.

Schumpeters afhandling om Keynes bæres af såvel stor beundring som skarp kritik. Kritikken sætter særlig ind overfor svage punkter i Keynes kredit- og renteteori, og overfor hans interessante men enøjede fortolkning af arbejdsløshedsfænomenets årsager. Kritikken synes anmelderen berettiget. Keynes's viden om, hvad der var præsteret på kontinentet af kapitalrente-teori, synes mig vanskelig at karakterisere uden fare for at støde an mod almindelig akademisk etikette. — Beundringen gjaldt Keynes originalitet og energi, der kendetegnede såvel hans teoretiske arbejde som praktiske virke, og beundringen finder sit elegante og ægte schumpeterske udtryk i den lille sætning i det biografiske afsnit, som lyder: »Everyone knows of the honor that has been conferred upon the House of Lords«.

Nu savner vi en økonom, der kunne skrive en tilsvarende afhandling om den mand, der i de anmeldte afhandlinger uegennyttigt placerede andre i rampe-lyset.

Niels Lindberg.

Fritz Machlup: The Economics of Sellers' Competition, 582 s. pris \$ 6,50 og *The Political Economy of Monopoly*. 544 s., pris \$ 5,50. The Johns Hopkins Press. Baltimore. 1952.

Man har undertiden på fornemmelsen, at amerikanske lærebogsforfattere har den opfattelse, at man kan måle, hvor meget de ved om et bestemt emne, ved det antal sider de er i stand til at skrive herom. På forhånd var næppe nogen i tvivl om professor Machlups store viden om pris-

teori, så ud fra dette kriterium havde det ikke været nødvendigt at skrive to bind på tilsammen 1126 sider om dette emne — samt stille endnu en bog om »The Economics of Price Discrimination« i udsigt. Jeg er bange for, at sidetallet alene vil afskrække mange læsere — og det er synd.

I forordet giver forfatteren yderst prisværdigt en vejledning til læsere af forskellige kategorier om, hvordan de får mest udbytte af bogen. Desuden letter han for så vidt også en anmelders opgave ved på forhånd at imødegå de indvendinger, han venter vil blive rejst mod bogen (eller rettere bøgerne). Han venter især, at man vil anke over de mange fodnoter og de mange gentagelser. Personligt vil jeg imidlertid slet ikke fremkomme med disse indvendinger. Tværtimod er det netop nyttigt, at så meget stof sættes ned i fodnoter, og gentagelser er nu engang uundgåelige i en lærebog. Bedømt ud fra lærebogssynspunkter går mine indvendinger i en helt anden retning. Jeg tror, at de fleste studerende vil finde fremstillingen — især af den centrale pristeori — kedelig og alt for detailleret. Enkelte afsnit, hvor problemstillingen diskuteres igen og igen ud fra lidt varierende forudsætninger, vil mange læsere vist have svært ved at komme igennem. Når jeg finder nogle afsnit kedelige, er dette på trods af Machlups levende og friske stil med en stærkt personligt præget stillingtagen, der til gengæld gør andre afsnit til virkelig interessant læsning.

Om indholdet gælder, som man måtte vente, at størstedelen er velkendt. Beretigelsen af denne nye fremstilling ligger først og fremmest i den samlede og a jour førte oversigt over den moderne pristeori, man her får præsenteret. Adskillige teorier og undersøgelser, der kun foreligger spredt i tidsskriftsartikler, er nu her sat ind i en større sammenhæng.

Det ene bind, »The Economics of Sellers' Competition« giver den egentlige pristeori. Kapiteloverskrifterne giver klart Machlups inddeling:

Theory of the Firm and Types of Competition.

Many Sellers.
 More Sellers.
 Many and More Sellers.
 Few Sellers.
 Few But More Sellers.
 One Seller.

Fremstillingen får først og fremmest sit særpræg derved, at der gøres langt mere ud af analysen af tilgang af nye virksomheder, end man er vant til. At denne analyse gøres temmelig detaljeret kan nok forsvares, men som allerede nævnt er store dele af fremstillingen langt mere udførlig end godt er. Behøver man at have så meget reverens for de klassiske duopolteorier (Cournot, Bertrand og Edgeworth), at man i en moderne lærebog fylder et helt kapitel med en diskussion af deres teorier?

Den anden bog, der har fået titlen »The Political Economy of Monopoly«, behandler økonomiske sammenslutninger, praktisk monopolpolitik, det offentliges indgreb i erhvervslivet, løn teori m. v. Bogen veksler stærkt mellem rent beskrivende og praktisk betonedede afsnit og teoretisk abstrakte analyser. Af stor værdi er det omfattende erfaringsmæssige materiale, der danner grundlag for behandlingen i adskillige afsnit, og af endnu større værdi er Machlups kritiske kommentarer og personlige synspunkter, der er fremført i en så overbevisende form, at man sjældent er uenig med ham.

Bjarke Fog.

Carsten Welinder: Offentlig Hushållning. Författarens förlag, K.F.s bokförlag i distribution. 1955. 264 sider. Pris sv. kr. 15.—.

Med denne bog har forfatteren givet sine læsere en kortfattet og ret populær fremstilling af finansvidenskabens hovedproblemer. Forfatteren behandler en ret vid cmnekreds. Efter to indledende kapitler om forskellen mellem privat og offentlig virksomhed og om offentlige erhvervsvirksomheder følger således 3 kapitler om skat, hvori først behandles den almindelige skat-

teteori (principperne o.l.), dernæst læren om skatteovervæltning og skatternes videre virkninger og endelig følger et kapitel om de vigtigste skatteformer. Dernæst kommer andre tre kapitler om budget og budgetpolitik, og endelig til sidst et afsnit om kommunale finansproblemer. Bogen dækker således både »public finance« og »fiscal policy«. Den virker som et velfrundes hele.

Forfatterens formål har tydeligvis været at give interesserede en oversigt over det almindeligt anerkendte stof. Det nye i denne bog består ikke i stoffets indhold, heller ikke i dets inddeling, men i, at det bringes klart og overskueligt. Bogen er i Norden sagtens den første populære og ajourførte, for videre kredse forståelige, finansvidenskab siden Cordt Traps af alle lidt ældre polit'ere så velkendte lærebog. Som det fremgår af indholdet, er bogen ikke noget svensk modstykke til »Vore Skatter«, for Welinder er deskriptionen af de enkelte skatter noget underordnet.

Interessant er det at se, hvordan finansvidenskabens har skiftet indhold. På et spørgsmål som tolden og toldens virkninger, der for en menneskealder siden var et af finansvidenskabens hovedproblemer, afses der hos Welinder 9 — ikke sider, men — linjer. Derimod bruger han adskillige sider på en fremstilling af finanspolitikens virkninger på opsparing, investering og arbejdsvilje. Det er lykkedes ham at fremstille disse forhold på en enkel og overskuelig måde.

Skønt bogen lægger hovedvægten på det mere principielle og kun bringer forholdsvis få konkrete oplysninger, mærkes det dog tydeligt, at den er skrevet for svenske læsere. Den indeholder således næsten intet om finanspolitikens valutariske virkninger, noget der måtte have sin plads i en tilsvarende dansk bog. At eksempler og statistik er hentet fra svenske forhold kan gøre den mere tillokkende og nyttig for mere interesserede danske læsere, men formidsker selvsagt bogens muligheder for at blive læst og anvendt i videre kredse i Danmark.

Kjeld Philip.